

SYLLABUS I LËNDËS: “RETORIKË DHE METRIKË”

Të dhëna bazike të lëndës:	
Universiteti:	Universiteti “Ukshin Hoti” Prizren
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	Retorikë dhe Metrikë
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Baçellor
Statusi lëndës:	Obligative (O)
Viti i studimeve:	Viti II, Semestri III
Numri i orëve në javë:	2 +1
Vlera në kredi – ECTS:	4
Koha / lokacioni:	Semestri dimëror
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. ass. dr. Manjola Brahaj Halili
Të dhënat kontaktuese:	manjola.brahaj@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Programi i kësaj lënde ka në përmbajtje njohuri për origjinën, përdorimin dhe zhvillimin e Retorikës së lashtë. Njohuritë për këtë lëndë në paraqitjen e tyre historike nëpër periudhat përkatëse do të shoqërohen me të dhëna, karakteristika, elemente ndërtimor dhe fakte nga veprimtarët dhe autorët më kryesorë të saj, konkretisht; sofistët, Platoni, Aristoteli dhe Ciceroni. Gjithashtu pjesë e programit të kësaj lënde do të jenë rrejtja dhe elementët ndërtimor (pesë pjesët e techné rhétoriké – s) të retorikës së lashtë. Pjesa e dytë e programit të lëndës do të përfshijë klasifikimet e figurave të elocutios, ndarjet dhe grupimet kryesore të tyre. Gjithashtu pjesa esenciale e programit dhe të jenë edhe njohuritë dhe informacionet në lidhje me sistemet e vargëzimit; sasior, tonik, silabik dhe silabo – tonik të cilat do të shoqërohen me analiza dhe shembuj konkretë. Ky program do të përmbyllet me informacione me format moderne të vargëzimit dhe raportet që kanë me vargun e matur klasik.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i këtij kursi është që të pajisë studentët me njohuri dhe aftësi që lidhen drejtpërsëdrejti me komunikimin dhe ndërtimin e tij. Gjithashtu me origjinën e Retorikës si shkencë, ndërtimin dhe evoluimin e saj, si dhe njohjen me kontributin e figurave të rëndësishme antike në këtë fushë. Objektivi tjetër i rëndësishëm është gjithashtu pajisja e studentëve me njohuri dhe aftësi që kanë të bëjnë me teknikat e vargëzimit dhe ndërtimin e figurave, të cilat do t'i ndihmojnë ata në analizimin dhe zbrëthimin e teksteve lirike, komentimin, shpjegimin dhe interpretimin e tyre.
Rezultatet e të nxënit:	Gjatë dhe pas përfundimit të këtij kursi, studentët: • gjejnë lloje të ndryshme të figurave në tekstet letrare; • krahasojnë retorikat e ndryshme me njëra – tjetrën duke nxjerrë konkluzione; • klasifikojnë figurat letrare sipas grupeve që ju përkasin;

	• analizojnë tekste të ndryshme lirike duke aplikuar teknikat e vargëzimit; • dizajnojnë një panoramë të përgjithshme të lindjes, ecurisë dhe “vdekjes” së retorikës.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	15
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	10	10
Kollokfiume, seminare	4	2	8
Detyra të shtëpisë	2	4	8
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	15	15
Përgatitja përfundimtare për provim	3	1	3
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	4	2	8
Projektet, prezantimet ,etj	1	3	3
Totali			100 orë (4 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjëratat do të organizohen në modelin ndërvepruese apo të kombinuar si: shpjegim – sqarim, ushtrime, analiza tekstore e shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, shtruarje e shqyrtime idesh, hartime krijuese e vetëhulumtuese etj. Këto do të jenë pjesë kryesore për punën e vlerësimit dhe metodologjinë e të ligjëruarit.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi i studentëve bazohet në punën, aktivizimin, frekuentimin, kolekviumet dhe punimin e prezantuar në përmbyllje të semestrit. 1. Testi i parë: 1–30% 2. Testi i dytë: 1 – 30 % 3. Prezantimet studentore – 20%, 4. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 20% 5. Totali: 100 % (Vlerësimi në pikë: 01-50= 5, 51-60 = 6, 61-70 = 7, 71-80 = 8, 81-90 = 9, 91-100=10)		
Literatura			
Literatura primare:	Roland Barthes: Aventura semiologjike, Dukagjini, Pejë, 2008. Grupi µ: Retorika e pergjithshme/Figurat e komunikimit, Albas, Tiranë, 2017. Luigj Gurakuqi: Vargenimi n'gjuhë shqype, REKLAMA, Tiranë, 2020.		

	Gjergj Zheji: Vëzhgime metrike, Rilindja, Prishtinë, 1981.
Literatura shtesë:	Jenier Richards: Rhetoric, Routledge – Taylor and Francis Group, London and New York, 2008. James A. Herrick: The History and Theory of Rhetoric, 7 th Edition, Routledge – Taylor and Francis Group, London and New York, 2021.

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
Java e parë:	Hyrje në Retorikë (zanafilla, praktikat, udhëtimi dhe rrjeti)	Diskutime rreth origjinës dhe kushteve në të cilat lindi retorika
Java e dytë:	Retorika e sofistëve (reputacioni i sofistëve, çfarë mësuan sofistët, si mësonin sofistët, se sofistët ishin të diskutueshëm)	Komente dhe qëndrime në lidhje me mënyrën e të mësuarit të sofistëve
Java e tretë:	Retorika e Platonit dhe Aristotelit (dy retorikat, retorika e erotizuar, ndarja dhe tipari, retorikë dhe poetikë, e vërtedukshmja)	Diskutime në grupe për dy retorikat dhe dy autorët; Platonin dhe Aristotelin
Java e katërt:	Retorika e Ciceronit (përmbajtja, qëndrimet dhe karakteristikat)	Retorika e Ciceronit, konkretizime dhe qëndrime në lidhje me kontributin e tij në zhvillimin e retorikës
Java e pestë:	Retorika e Mesjetës (teoria retorike e Shën Agustinit, Agustini dhe edukata retorike, retorika dhe edukimi mesjetar, artet retorike në mesjetën e vonë)	Diskutime për retorikën e Agustinit dhe qëndrimin e tij në lidhje me edukimin
Java e gjashtë:	Rrjeti i Retorikës së lashtë (kërkesa për klasifikim, ndarja e retorikës, pesë pjesët e techné rhétoriké – s)	Krijimi i shembujve konkretë sipas pjesëve të retorikës së lashtë
Java e shtatë:	Elocutio dhe klasifikimi i figurave (tradicional, struktural, gjuhësor)	Gjetja dhe klasifikimi i figurave sipas grupimeve në tekste të ndryshme
Java e tetë:	Provimi i parë vlerësues	Përsëritje e lëndës
Java e nëntë:	Klasifikimi i figurave (Metaplasmat, metataset, metalogjizmat, metasememat)	Analizë tekstesh lirike për evidentimin, shpjegimin e rolit dhe grupimin e figurave
Java e dhjetë:	Metafora, metonimia, sinekdoka	Analizë tekstesh lirike për të evidentuar dhe shpjeguar funksionin e përdorimit të metaforës, metonimisë dhe sinekdokës
Java e njëmbëdhjetë:	Sistemi sasiar i vargëzimit	Analizë tekstesh lirike për të evidentuar sistemin sasiar të vargëzimit
Java e dymbëdhjetë:	Sistemet cilësore të vargëzimit (sistemi toniki dhe silabo – tonik)	Analizë tekstesh lirike për të evidentuar sistemet cilësore të vargëzimit

<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Sistemi silabik i vargëzimit	<i>Analizë tekstesh lirike për të evidentuar sistemin silabik të vargëzimit</i>
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Vargu i lirë (origjina, krijimi i ritmit, marrëdhëniet me vargun e matur)	<i>Lexime, komente rreth tekstesh lirike ku është përdorur vargu i lirë</i>
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Provimi i dytë vlerësues	<i>Përsëritje dhe përmbledhje e lëndës</i>
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Nuk do të ketë kurrfarë tolerime për “huazim” nga interneti apo kudo tjetër. Punimet e njejta apo të ngjajshme gjithashtu do të ndëshkohen. Rekomandohet që punimet që dorëzohen të jenë të shkruara me kompjuter. • Studentët duhet t’u përbahen rregullave të përcaktuara sipas Statutit të UPZ-së dhe rregulloreve dhe vendimeve të miratuara nga Senati i UPZ-së dhe këshilli mësimor. • Pritet që secili student të vijë me kohë. • Nga çdo student pritët që të marrë pjesë në çdo ligjeratë. • Për shkak të natyrës dhe mënyrës së mësimin në këtë lëndë, ardhja në mësim dhe pjesëmarrja aktive në diskutim është me rëndësi të veçantë.		